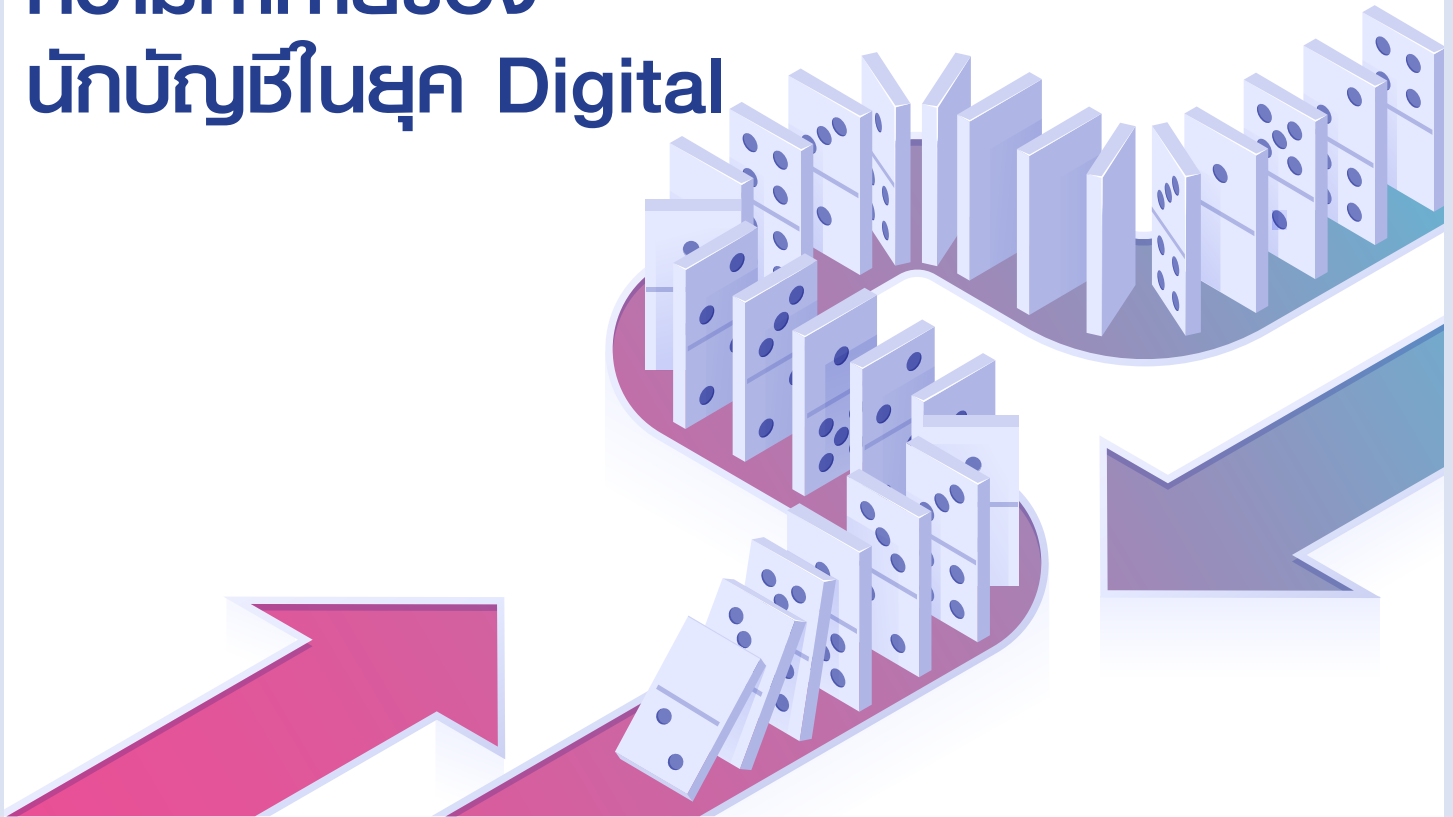

ผ่ากระแส DISRUPTION

ความท้าทายของ นักบัญชีในยุค Digital

เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้ผู้ทำบัญชีได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการทำงานแบบ End - to - End Process โดยการใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า (Advanced Technology) จึงนำมาสู่การจัดเสวนาภายใต้หัวข้อ “ผ่ากระแส Disruption ความท้าทายของนักบัญชีในยุค Digital” เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2564 ผ่าน Facebook Live ของสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ทุกท่านรับทราบผลกระทบของเทคโนโลยีที่มีต่อการทำงานทำบัญชี และเพื่อให้เป็นการเริ่มต้น ในการพัฒนากระบวนการทำงานให้ยกระดับทันกับเทคโนโลยีและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานทำบัญชี เพิ่มคุณค่าในทักษะที่จำเป็นต่องานบัญชีที่พัฒนาขึ้น รวมถึงส่งเสริมและเสนอแนะการสร้างประสบการณ์แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีให้ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการทำบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยต่อไป คณะวิทยากรจึงร่วมกันนำเสนอประสบการณ์ที่ได้แลกเปลี่ยนมุมมองผ่านบทความนี้

Disruptive Technology Trend

จากกระแสเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม อ้างอิงจากรายงานวิจัยเชิงเศรษฐกิจ จัดทำโดย Google Temasek and Bain & Company ได้ทำการสำรวจของผู้บริโภค 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย เวียดนาม สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ทั้ง 6 ประเทศ มีประชากรรวมกันประมาณ 580 ล้านคน ผลสำรวจพบว่า มีผู้ใช้ Internet เพิ่มขึ้น 40 ล้าน Users ในปี 2020 เมื่อเทียบกับปี 2015-2019 คิดเป็นร้อยละ 70 ของประชากร และจากผลกระทบ Covid-19 ยิ่งทำให้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตประจำวันมากขึ้น จำนวนรายการ (Transaction) ของงานการค้าจากระบบแบบดั้งเดิมหรือ Offline เข้าสู่ระบบ Online เป็นจำนวนมาก แม้จะมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจะได้รับผลกระทบในเชิงลบ แต่ธุรกิจ Ecommerce กลับได้รับผลกระทบในเชิงบวกจากภาวะเว้นระยะห่างทางสังคม ทำให้เกิดเศรษฐกิจของคนซึ่งใช้ชีวิตที่บ้านมากขึ้น และมีปฏิสัมพันธ์กับ Digital มากขึ้น ภาคธุรกิจ SMEs ต้องปรับตัวนำสินค้าเข้าระบบออนไลน์มากขึ้น รวมถึงการใช้ Cloud AI เข้ามาช่วยงานหาลูกค้าให้ได้มากขึ้น

เทคโนโลยีที่มีความสำคัญในอนาคต หรือ Digital Trend ซึ่งมีความสำคัญต่อกระบวนการของนักบัญชีที่จะนำมาลงบัญชีได้และสามารถนำเทคโนโลยีบางตัวมาใช้เพื่อให้งานบัญชีสะดวกและรวดเร็วขึ้นได้ ดังต่อไปนี้

1. **Internet of Things** จะเป็นการผสมผสานระหว่างนำ Internet มาใช้ควบคู่กับอุปกรณ์ชนิดอื่น ๆ เพื่อเก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์

2. **Augmented Reality** เป็นการนำเทคโนโลยีเสมือนจริงมาใช้ในบางส่วน โดยมีการซ้อนทับกับโลกจริง

3. **Virtual Reality** เป็นการนำเทคโนโลยีจำลอง 3 มิติมาใช้ทำให้เกิดภาพเสมือนจริงทั้งหมด

4. **Blockchain** เทคโนโลยีการเก็บข้อมูลแบบตัว (Distributed Ledger) ที่ไม่ต้องใช้บุคคลที่สามมาทำหน้าที่เป็นตัวกลางมีแนวโน้มนำมาปรับใช้กับธุรกิจการเงินการธนาคารมากขึ้น เช่น การซื้อขายสินทรัพย์ Digital หรือ การทำธุรกรรมการเงินบางประเภท

5. **Artificial intelligence (AI)** คือเทคนิคการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ขั้นสูงที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองและสามารถนำข้อมูลจากการวิเคราะห์เหล่านี้มาช่วยประกอบการตัดสินใจ

6. **3D Printing** เป็นเทคโนโลยีการพิมพ์แบบ 3 มิติมาขึ้นรูปเพื่อช่วยลดต้นทุนต่าง ๆ

7. **Drone** อุปกรณ์บินได้ โดยสามารถบังคับทิศทางได้ในระยะไกล โดยหลาย ๆ ที่ได้เริ่มนำโดรนมาใช้ในการตรวจสอบบัญชี เช่น การตรวจนับสินค้าในพื้นที่ทุรกันดาร หรือพื้นที่เสี่ยง โดยมีหลายประเทศนำมาใช้แล้ว

8. **Robotics** มีสองมุมมองคือการนำหุ่นยนต์มาใช้ทำงาน เช่น หุ่นยนต์ในการผลิตสินค้าบางส่วน หรือการเสิร์ฟอาหาร และอีกมุมมองหนึ่งคือเทคโนโลยีที่เรียกว่า RPA ที่ไม่ใช่ลักษณะหุ่นยนต์ แต่เขียน Software เขียนโปรแกรมให้คอมพิวเตอร์ทำงานแทนคน เช่น นำ RPA มาดึงข้อมูลบัญชีธนาคารมาทำ Bank Statement หรือนำมาคำนวณเงินเดือนสรุปยอดเงินเดือนโดยส่งจ่ายไปที่ธนาคาร

9. **User Interfaces** คือการนำเทคโนโลยีรูปแบบใหม่มาช่วยในการสื่อสารระหว่างมนุษย์กับระบบคอมพิวเตอร์ เช่น การสั่งงานด้วยเสียง หรือ Chatbot

10. **Cloud** เนื่องจากสถานการณ์ Covid-19 มีการ Work From Home ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตมากขึ้นเพิ่มการใช้งานบนระบบ IT ให้ยืดหยุ่นได้มากทำให้เพิ่มจำนวนปริมาณผู้ใช้งาน Cloud

“ทั้ง 10 เทคโนโลยีนี้ ต่อไปในอนาคตนักบัญชีจะต้องทำการเรียนรู้ พิจารณาวาดวงจะนำเทคโนโลยีไหนมาให้งานบัญชี เพื่อให้การทำงานง่ายขึ้นและสะดวกขึ้น นักบัญชีจะต้องเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในงาน เนื่องจากงานที่ใช้ทักษะไม่สูงมากโครงสร้างซ้ำ ๆ รูปแบบตายตัวอาจจะหายไป หรือทำให้ผลตอบแทนน้อยลง เพราะฉะนั้นตอนนี้ทุกคนต้อง Up Skill และมีประโยชน์ทั้งท้ายให้ทุกท่านเห็นภาพได้ชัดเจนว่า “Digital คือทางรอด ไม่ใช่ทางเลือก”

Digital Transformation

Strategy

Strategy กระบวนการในการ Digital transformation หรือ Digital Upskill ควรเริ่มจากการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) ขององค์กรที่สำคัญ คือ วิสัยทัศน์ของผู้บริหารและทำงานเป็นทีมที่มีเป้าหมายหลักที่จะปรับเปลี่ยนองค์กรให้รับกับการทำงานในยุค Digital โดยให้มองเป็นภาพองค์กรและระดับบุคคล ผู้นำองค์กรจะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเรื่องของ Culture กับ Mindset อาจเริ่มจากกลุ่มคนเล็ก ๆ ต่อยอดเป็นรูปธรรมให้เห็นมากขึ้น คนบุกเบิกไม่ต้องเก่งเทคโนโลยีมาก แต่ต้องเป็นคนที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ และเข้าใจกระบวนการทำงาน เมื่อทำสำเร็จก็จะสามารถขยายผลเพื่อการเปลี่ยนแปลงให้ได้ผลมากขึ้น เช่น หน่วยงานบัญชีที่ทำงานในลักษณะให้บริการฝ่ายงานต่าง ๆ ในองค์กรสามารถจัดตั้งทีมงานในการทำ Digital Transformation มีการศึกษาเทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น Blockchain RPA เพื่อมาทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อพัฒนางานในองค์กร

Culture

Culture การสร้างวัฒนธรรมในองค์กรที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้กระบวนการใหม่ ควรเปิดโอกาสให้คนมาทดลองอะไรใหม่ ๆ การลงทุนต้องใช้เวลากับคน การเรียนรู้แบบ Community แบ่งปันกัน จะช่วยให้การถ่ายทอดความรู้ในองค์กรประสบผลสำเร็จได้ กรณีที่นำเทคโนโลยีมาใช้แล้ว อาจจะมีปัญหาในการปรับตัวร่วมกันของคนหลายรุ่น (Multi Generation) จะต้องชี้ให้เห็นประโยชน์ก่อนว่าจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จะช่วยสร้างการมีส่วนร่วมมากขึ้นและการยอมรับเทคโนโลยีเป็นประโยชน์ในการปรับตัวเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทุก ๆ คนจะมีประสบการณ์และทักษะการทำงานแตกต่างกันไป หากมีการหารือร่วมกันใช้ทักษะของคนรุ่นเก่ามาผสมผสานกันจะทำให้การทำงานได้ง่ายขึ้น ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้น

Mindset

Mindset นักบัญชีรุ่นใหม่ควรต้องมี Open Mindset ถ้าเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ กระบวนการคิดการทำงานจะต้องกล้าที่เรียนรู้ลองผิดลองถูกกับสิ่งใหม่ ๆ เพื่อไม่ให้ผิดพลาดอีก “Fail Fast & Learn Fast” จะเสริมให้สามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ต่อไปได้ เช่น การเรียนรู้โปรแกรม การใช้งานให้เกิดความคุ้นชินเทคโนโลยีและเสริมความถนัดในการใช้งาน ความตั้งใจ หรือ Passion จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะขับเคลื่อนการทำงานให้ก้าวข้ามไปสู่เทคโนโลยี เพื่อให้องค์กรได้ดีขึ้นได้ “ทัศนคติ” เป็นสิ่งสำคัญที่คนเราหากมีการเรียนรู้ที่ดีก็จะสามารถพัฒนาความรู้ต่อไปได้

Process Improvement

Process Improvement ในการทำงานหรือปิดบัญชีที่มีปริมาณรายการมาก ๆ สามารถใช้ทักษะในการวิเคราะห์หาว่าขั้นตอนใดที่ควรแก้ไขปรับปรุงออกแบบระบบงานให้มีประสิทธิภาพขึ้น โดยผู้นำและทีมงานจะต้องมารับฟังว่ามีปัญหาอะไรบ้าง ค้นหาสาเหตุที่แท้จริง และพัฒนาโดยชี้ให้เห็นประโยชน์ที่ได้รับจะช่วยไม่ให้เกิดการต่อต้านการใช้เทคโนโลยีของผู้ใช้งานสร้างความมีส่วนร่วม ความท้าทายของการทำงานร่วมกันนี้จะต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์และองค์ความรู้ของเทคโนโลยีที่สามารถนำมาแก้ปัญหาจะช่วยพัฒนา Process การทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การนำ Robotic และ AI มาใช้ เพื่อลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนและใช้จำนวนชั่วโมงการทำงานมาก และอาจเกิดความผิดพลาดให้ทำงานได้รวดเร็วและถูกต้องยิ่งขึ้นได้

Digital Upskills

นักบัญชีควรเสริมความรู้และทักษะใหม่ ๆ โดยขอแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ เรื่องของ Technical Skill และ Soft Skill ดังนี้

1. **Technical Skill** ได้แก่ Digital Skill เป็นพื้นฐานของนักบัญชี คือ Data Analytics ทักษะสำคัญคือต้องวิเคราะห์ข้อมูลได้ และบอกประโยชน์ของการนำข้อมูลวิเคราะห์ไปใช้ได้ สามารถเลือกเทคโนโลยีและทักษะต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เหมาะกับกลยุทธ์ขององค์กร
2. **Soft Skill** เรื่องสำคัญที่ต้องพัฒนาทักษะการสื่อสาร หรือ Communication Skill เพื่อสามารถอธิบายตัวเลขทางบัญชีหรือข้อมูลสำคัญให้กับผู้บริหารและทีมงานเข้าใจได้ นักบัญชีต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของธุรกิจ เพื่อจะนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ได้อย่างเหมาะสม ชัดเจน และได้ประเด็นที่สำคัญอนาคตจะมี Business Model ใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้น นักบัญชีจะมีบทบาทต่อธุรกิจสูงขึ้นในการนำเสนอข้อมูลเพื่อการตัดสินใจต่อผู้บริหารมากขึ้นด้วยเช่นกัน ทักษะด้านภาษา เช่น ภาษาอังกฤษจะเป็นสิ่งจำเป็นในการศึกษาและพัฒนาต่อยอดความรู้ สิ่งสำคัญที่สุดคือเรื่องของจรรยาบรรณและความซื่อตรงของนักบัญชีวิชาชีพซึ่งจะทำให้วิชาชีพเป็นที่ยอมรับและมีคุณค่าต่อสังคม

ทั้งหมดเป็นมุมมองที่สะท้อนให้เห็นว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีส่วนในการทำงานของนักบัญชี ผู้ทำบัญชี และมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบมากยิ่งขึ้นในอนาคต ซึ่งจะต้องเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวที่จะนำมาใช้ในการทำงานต่อไปได้ด้วย และการเสวนาในครั้งนี้ คณะวิทยากรมุ่งหวังนำเอาประเด็นดังกล่าวเพื่อมาเป็นข้อมูลอันเป็นประโยชน์ให้กับทุกท่าน และร่วมกันพัฒนาวิชาชีพบัญชีของเราไป